

DISCIPLINA FINANCIARA

Prezentarea de față are în vedere prevederile legale în vigoare la data de 31.05.2004

Legislație aplicabilă în domeniu

- Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 – Codul de procedură fiscală publicat în M.Of. nr. 941/29.12.2003
- Legea nr. 571/2003 – Codul fiscal, publicată în M.Of. nr. 927/23.12.2003
- Hotărârea Guvernului nr. 44/2004 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, publicată în M.Of. nr. 112/06.02.2004
- Ordonanța Guvernului nr. 15/1996 privind întărirea disciplinei financiar-valutare, publicată în M.Of. 24/31.01.1996, cu modificările și completările ulterioare
- Ordonanța Guvernului nr. 34/2003 privind măsuri în domeniul disciplinei financiar-valutare a agenților economici, publicată în M.Of. nr. 62/01.02.2003 aprobată de Legea nr. 237/2003
- Legea nr. 252/2003 privind registrul unic de control, publicată în M.Of. nr. 429/18.06.2003

Domeniul de aplicare a dispozițiilor legale în materia disciplinei financiare

Întărirea disciplinei financiare are ca efect creșterea încasărilor bugetare, inclusiv prin recuperarea creanțelor statului de la debitorii rău platnici, precum și la reducerea evaziunii fiscale și combaterea corupției în domeniul financiar.

Întărirea disciplinei financiare se poate realiza atât prin stimularea achitării la timp și în cuantumul legal a obligațiilor bugetare ale agenților economici, cât și prin sancționarea fermă a contribuabililor rău-platnici.

În acest scop se urmărește îndeplinirea obligațiilor fiscale ale unității, aplicarea de măsuri de sancționare fermă a celor ce nu se achită de obligațiile financiare (răi platnici).

Desele schimbări de legislație au subminat disciplina financiară, oferind adesea scutiri fiscale unor anumite grupuri economice producând distorsiuni în sistem.

Autorități cu atribuții în domeniu

Autoritatea competentă, căreia îi revin atribuții și responsabilități în domeniul disciplinei financiare este Ministerul Finanțelor Publice.

Obligațiile ce revin agenților economici legate de înregistrarea fiscală

Sunt obligate să se înregistreze fiscal:

- societățile comerciale, inclusiv organizațiile cooperatiste;
- asociațiile familiale;
- persoanele fizice autorizate care desfășoară activități în mod independent.

1. Depunerea declarației de înregistrare fiscală

Termenul de depunere a declarației de înregistrare fiscală este de 30 de zile și se calculează astfel:

- de la data înființării potrivit legii, în cazul persoanelor juridice, asocierilor și altor entități fără personalitate juridică;
- data eliberării actului legal de funcționare, începerii activității, data obținerii primului venit sau dobândirii calității de angajator, după caz, în cazul persoanelor fizice.

În termen de 30 de la data depunerii declarației de înregistrare fiscală organul fiscal competent eliberează certificatul de înregistrare fiscală, care va cuprinde codul de identificare fiscală. Eliberarea certificatelor de înregistrare fiscală nu este supusă taxelor de timbru.

Potrivit pct. 8⁴.4. din Ordinul nr. 1213/2002, certificatul de înregistrare eliberat de Biroul unic din cadrul camerelor de comerț și industrie teritoriale ține loc și de certificat de înregistrare fiscală. Totuși, agenții economici obligați să se înregistreze fiscal trebuie să completeze și să depună o declarație de înregistrare fiscală la organul fiscal competent.

Înființarea de sedii secundare va fi declarată organului fiscal competent în termen de 30 de zile. Contribuabilii cu domiciliul fiscal în România au obligația de a declara în termen de 30 de zile înființarea de filiale și sedii secundare în străinătate.

2. Depunerea declarațiilor de mențiuni

În cazul în care intervin modificări în datele declarate cu prilejul înregistrării fiscale, contribuabilii trebuie să depună la organul fiscal competent, în termen de 30 de zile de la data producerii acestora, o declarație de mențiuni.

La încetarea condițiilor care au general înregistrarea fiscală, contribuabilii au obligația de a preda organelor fiscale, în vederea anulării, certificatul de înregistrare fiscală, o dată cu depunerea declarației de mențiuni.

3. Înregistrarea fiscală ca plătitor de T.V.A.

Înregistrarea ca plătitor de taxă pe valoare adăugată va fi solicitată de către orice persoană impozabilă care realizează operațiuni taxabile și/sau scutite de taxa pe valoarea adăugată cu drept de deducere în următoarele situații:

- la înființare, dacă declară că dorește să opteze pentru aplicarea regimului normal de taxă pe valoarea adăugată. În acest caz data comunicării certificatului de înregistrare este și data înregistrării ca plătitor de taxă pe valoarea adăugată;
- ulterior înființării, dacă cifra de afaceri realizată este sub plafonul de scutire prevăzut de dispozițiile Codului fiscal privitoare la taxa pe valoarea adăugată (100.000 Euro la cursul de schimb valutar din ultima zi lucrătoare a anului precedent), dar dorește să opteze pentru aplicarea regimului normal de taxă pe valoarea adăugată. În acest caz data înregistrării ca plătitor de taxă pe valoarea adăugată este data de întâi a lunii următoare celei în care persoana impozabilă face opțiunea pentru taxare;
- după înființare, în mod obligatoriu, dacă depășește plafonul de scutire prevăzut de dispozițiile Codului fiscal privitoare la taxa pe valoarea adăugată (100.000 Euro la cursul de schimb valutar din ultima zi lucrătoare a anului precedent), în termen de 10 zile de la sfârșitul lunii în care a depășit acest plafon. În acest caz data înregistrării ca plătitor de taxă pe valoarea adăugată este data de întâi a lunii următoare celei în care persoana impozabilă are obligația să solicite luarea în evidență ca plătitor de taxă pe valoarea adăugată.

Persoanele care realizează în exclusivitate operațiuni scutite de taxa pe valoarea adăugată, iar potrivit Codului fiscal pot opta pentru aplicarea regimului normal de taxă pe valoarea adăugată, trebuie să solicite înregistrarea ca plătitori de taxă pe valoarea adăugată.

Orice persoană impozabilă înregistrată ca plătitor de taxă pe valoarea adăugată care, ulterior înregistrării, realizează exclusiv operațiuni care nu dau drept de deducere trebuie să solicite scoaterea din evidență ca plătitor de taxă pe valoarea adăugată, în termen de 10 zile de la sfârșitul lunii în care realizează exclusiv astfel de operațiuni.

Scoaterea din evidență ca plătitor de taxă pe valoarea adăugată în caz de încetare a activității va fi solicitată în termen de 15 zile de la data actului în care se consemnează situația respectivă.

Sanțiuni aplicabile în cazul încălcării prevederilor legale în materia înregistrării fiscale

Încălcarea prevederilor legale în materia înregistrării fiscale este sancționată potrivit dispozițiilor Codului de procedură fiscală. Exemplificăm:

Nedepunerea în termen a declarației de înregistrare fiscală sau a declarației de mențiuni constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 500.000 lei la 15.000.000 lei, pentru persoanele fizice, și cu amendă de la 5.000.000 lei la 100.000.000 lei, pentru persoanele juridice.

Obligațiile ce revin agenților economici legate de întocmirea și depunerea declarațiilor fiscale

Sunt obligați să depună declarații fiscale toți agenții economici – societăți comerciale, asociații familiale, persoane fizice autorizate – cărora le revin obligații de plată a impozitelor și taxelor către bugetul de stat și bugetele locale.

Declarațiile fiscale se depun în condițiile prevăzute de Codul fiscal și Codul de procedură fiscală.

Declarația fiscală se întocmește prin completarea unui formular pus la dispoziție plătitorilor, în mod gratuit de, de organul fiscal. Obligația de a depune declarație fiscală se menține și în cazurile în care:

- a fost efectuată plata obligației fiscale;
- obligația fiscală respectivă este scutită la plată, conform reglementărilor legale;

- organul fiscal a stabilit din oficiu baza de impunere și obligația fiscală.

În declarația fiscală contribuabilul trebuie să calculeze cuantumul obligației fiscale, dacă acest lucru este prevăzut de lege. Declarația fiscală trebuie însoțită de documentația cerută de prevederile legale.

Declarația fiscală se depune la registratura organului fiscal competent sau la poștă prin scrisoare recomandată. Data depunerii declarației fiscale este data înregistrării acesteia la organul fiscal sau data depunerii la poștă, după caz.

Nedepunerea declarației fiscale dă dreptul organului fiscal să procedeze la stabilirea din oficiu a obligațiilor fiscale, Declarațiile fiscale pot fi corectate de către contribuabil, din proprie inițiativă.

Sanțiuni aplicabile în cazul încălcării prevederilor legale în materia declarațiilor fiscale

Încălcarea prevederilor legale privind depunerea declarațiilor fiscale este sancționată potrivit dispozițiilor Codului de procedură fiscală. Exemplificăm:

Nedepunerea în termen a declarației fiscale constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 500.000 lei la 15.000.000 lei, pentru persoanele fizice, și cu amendă de la 5.000.000 lei la 100.000.000 lei, pentru persoanele juridice.

Controlul fiscal

Verificarea bazelor de impunere, a legalității și conformității declarațiilor fiscale, corectitudinii și exactității îndeplinirii obligațiilor de către contribuabili, respectării prevederilor legislației fiscale și contabile, stabilirea diferențelor obligațiilor de plată, precum și a accesoriilor aferente acestora sunt supuse inspecției fiscale.

Inspecția fiscală se exercită asupra tuturor persoanelor, indiferent de forma lor de organizare, care au obligații de stabilire, reținere și plată a impozitelor și taxelor și a altor obligații fiscale prevăzute de lege.

Inspecția fiscală poate fi:

- generală, care reprezintă activitatea de verificare a tuturor obligațiilor fiscale ale unui contribuabil, pentru o perioadă de timp determinată;
- parțială, care reprezintă activitatea de verificare a uneia sau mai multor obligații fiscale, pentru o perioadă de timp determinată.

Inspekția fiscală se efectuează în cadrul termenului de prescripție a dreptului de a stabili obligații fiscale (5 ani). La contribuabilii mari perioada supusă inspekției fiscale începe de la momentul finalizării controlului anterior. La celelalte categorii de contribuabili inspekția fiscală se efectuează asupra creanțelor născute în ultimii 3 ani fiscali pentru care există obligația depunerii declarațiilor fiscale. Inspekția fiscală se poate extinde pe perioada de prescripție a dreptului de a stabili obligații fiscale, dacă:

- există indicii privind diminuarea impozitelor și taxelor;
- nu au fost depuse declarații fiscale.

Inspekția fiscală se exercită nemijlocit și neîngrădit prin Agenția Națională de Administrare Fiscală.

Contribuabilul trebuie înștiințat cu privire la desfășurarea inspekției fiscale. Înștiințarea se va realiza prin transmiterea către acesta a unui aviz de inspekție fiscală. Avizul de inspekție fiscală se comunică contribuabilului, în scris, astfel:

- cu 30 de zile pentru marii contribuabili;
- cu 15 zile pentru ceilalți contribuabili.

Nu există necesitatea comunicării avizului de inspekție fiscală:

- pentru soluționarea unor cereri ale contribuabilului;
- în cazul unor acțiuni îndeplinite ca urmare a solicitării unor autorități, potrivit legii;
- în cazul controlului inopinat.

Contribuabilul va fi informat pe parcursul desfășurării inspekției fiscale asupra constatărilor rezultate din inspekția fiscală.

La încheierea inspekției fiscale, organul fiscal va purta o discuție finală cu contribuabilul asupra constatărilor și consecințelor lor fiscale. Data, ora, locul și problematica discuției vor fi comunicate contribuabilului în timp util. Contribuabilul are dreptul să prezinte, în scris, punctul de vedere cu privire la constatările inspekției fiscale.

Rezultatul inspekției fiscale va fi consemnat într-un raport scris, în care se vor prezenta constatările inspekției, din punct de vedere factual și legal.

Dacă, ca urmare a inspekției, se modifică baza de impunere, raportul întocmit va sta la baza emiterii deciziei de impunere. În cazul în care baza de impunere nu se modifică, acest fapt va fi comunicat în scris contribuabilului.

Colectarea creanțelor fiscale

Colectarea creanțelor fiscale se face în temeiul unui titlu de creanță sau al unui titlu executoriu, după caz.

Contribuțiile la bugetul asigurărilor sociale de stat, la bugetul asigurărilor pentru șomaj și la fondul asigurărilor sociale de sănătate, după calcularea și reținerea acestora conform reglementărilor legale în materie, se virează până la data de 25 a lunii următoare celei pentru care se efectuează plata drepturilor salariale.

Efectuarea plăților către organele fiscale

Plățile către organele fiscale se efectuează prin intermediul băncilor, trezoreriilor și al altor instituții autorizate să deruleze operațiuni de plată. Plata obligațiilor fiscale se efectuează de către debitori, distinct, pe fiecare impozit, taxă sau alte obligații fiscale, inclusiv dobânzi și penalități de întârziere.

Ordinea efectuării plății obligațiilor fiscale este următoarea:

- obligații fiscale cu termene de plată în anul curent;
- obligații fiscale datorate și neachitate la data de 31 decembrie a anului precedent, în ordinea vechimii, până la stingerea integrală a acestora;
- dobânzi, penalități de întârziere aferente obligațiilor fiscale prevăzute la punctul anterior;
- obligații fiscale cu termene de plată viitoare, la solicitarea debitorului.

Compensarea

Prin compensare se sting creanțele administrate de Ministerul Finanțelor Publice cu creanțele debitorului reprezentând sume de rambursat sau de restituit de la buget, până la concurența celei mai mici sume, când ambele părți dobândesc reciproc atât calitatea de creditor, cât și pe cea de debitor, dacă legea nu prevede altfel.

Compensarea se face de organul fiscal competent la cererea debitorului sau înainte de restituirea ori rambursarea sumelor cuvenite acestuia, după caz.

Compensarea creanțelor debitorului se va efectua cu obligații datorate aceluiași buget, urmând ca din diferența rămasă să fie compensate obligațiile datorate altor bugete, în următoarea ordine:

- a) bugetul de stat;
- b) fondul de risc pentru garanții de stat, pentru împrumuturi externe;
- c) bugetul asigurărilor sociale de stat;
- d) bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate;

e) bugetul asigurărilor pentru șomaj.

Restituiri de sume

Se restituie, la cerere, debitorului următoarele sume:

- a) cele plătite fără existența unui titlu de creanță;
- b) cele plătite în plus față de obligația fiscală;
- c) cele plătite ca urmare a unei erori de calcul;
- d) cele plătite ca urmare a aplicării eronate a prevederilor legale;
- e) cele de rambursat de la bugetul de stat;
- f) cele stabilite prin hotărâri ale organelor judiciare sau ale altor organe competente potrivit legii;
- g) cele rămase după efectuarea distribuirii sumelor rezultate din executarea silită ;
- h) cele rezultate din valorificarea bunurilor sechestrate sau din reținerile prin poprire, precum și cautiunea depusă în conformitate cu prevederile legale, după caz, în temeiul hotărârii judecătorești prin care se dispune desființarea executării silite.

În cazul în care suma de rambursat sau de restituit este mai mare decât suma reprezentând obligații fiscale restante ale debitorului, se va efectua compensarea până la concurența obligațiilor fiscale restante, diferența rezultată restituindu-se debitorului.

Plata dobânzilor și a penalităților de întârziere

Pentru neachitarea la termenul de scadență de către debitor a obligațiilor de plată, se datorează după acest termen dobânzi și penalități de întârziere. Pentru sumele datorate cu titlu de amenzi, dobânzi și penalități de întârziere stabilite potrivit legii nu se datorează dobânzi și penalități de întârziere.

Dobânzile se calculează pentru fiecare zi, începând cu ziua imediat următoare termenului de scadență și până la data stingerii sumei datorate inclusiv.

Plata cu întârziere a obligațiilor fiscale se sancționează cu o penalitate de întârziere de 0,5% pentru fiecare lună și/sau pentru fiecare fracțiune de lună de întârziere, începând cu data de întâi a lunii următoare scadenței acestora până la data stingerii acestora inclusiv. Penalitatea de întârziere nu înlătură obligația de plată a dobânzilor.

În cazul în care s-au acordat înlesniri la plată, penalitatea de întârziere se datorează până la data de întâi a lunii următoare celei în care s-au acordat înlesnirile. Înlesnirile la plată se pot acorda de către organul fiscal competent la cererea temeinic justificată a contribuabililor, pentru obligațiile fiscale

restante, atât înainte începerii executării silite, cât și în timpul efectuării acesteia, în condițiile legii.

Obligațiile ce revin societăților comerciale legate de operațiunile de încasări și plăți

Operațiunile de încasări și plăți între societățile comerciale se efectuează numai prin instrumente de plată fără numerar.

Excepții:

Societățile comerciale pot efectua plăți în numerar în următoarele cazuri:

- plata salariilor și a altor drepturi de personal;
- alte operațiuni de plăți ale societăților comerciale cu persoane fizice;
- plăți către alte societăți comerciale, în limita unui plafon zilnic de maximum 30.000.000 lei.

Precizare:

Se pot efectua plăți în numerar către societăți comerciale, peste limita de 30.000.000 lei în următoarele situații:

- depuneri în conturile bancare ale societăților comerciale, care pot fi facute și de alte persoane juridice, neplafonat;
- cheltuielile de deplasare în interes de serviciu, în limita sumelor convenite pentru plata transportului, a diurnei, a indemnizației și a cazării pe timpul deplasării, precum și a cheltuielilor neprevăzute, efectuate în acest sens;
- cheltuielile de protocol ocazionate de organizarea de conferințe, de simpozioane și de alte asemenea acțiuni, în condițiile baremurilor stabilite de normele legale în vigoare.

Sumele în numerar aflate în casieriile proprii ale societăților comerciale nu pot depăși, la sfârșitul fiecărei zile, plafonul de 20.000.000 lei. Se admite depășirea acestui plafon numai cu sumele aferente plății salariilor și a altor drepturi de personal, precum și altor operațiuni cu persoane fizice, pentru perioada de 3 zile lucrătoare de la data prevăzută pentru plata acestora. Sumele în numerar care depășesc acest nivel vor fi depuse în conturile bancare ale societăților comerciale respective.

Încălcarea prevederilor legale referitoare la operațiunile de încasări și plăți între societățile comerciale este sancționată în conformitate cu

prevederile Ordonanței Guvernului nr. 15/1996 privind întărirea disciplinei financiar-valutare. Exemplificăm:

Efectuarea de plăți în numerar către societăți comerciale peste plafonul de 30.000.000 lei, precum și existența în casierile proprii ale societăților comerciale a unor sume în numerar peste plafonul de 20.000.000 lei constituie contravenții și se sancționează cu amendă de la 10.000.000 lei la 50.000.000 lei.

Obligațiile ce revin societăților comerciale legate de ținerea Registrului unic de control

Societățile comerciale au obligația să țină registrul unic de control.

Registrul unic de control are ca scop evidențierea tuturor controalelor desfășurate la societatea comercială de către toate organele de control specializate, în domeniile: financiar-fiscal, sanitar, fitosanitar, urbanism, calitatea în construcții, protecția consumatorului, protecția muncii, inspecția muncii, protecția împotriva incendiilor, precum și în alte domenii prevăzute de lege.

Societățile comerciale sunt obligate ca, în termen de 30 de zile de la data înregistrării, să achiziționeze registrul unic de control.

Registrul unic de control se eliberează, contra cost, de direcțiile generale ale finanțelor publice din raza teritorială unde își are sediul social societatea comercială, pe baza certificatului de înregistrare al acesteia.

Registrul unic de control se numerotează, se sigilează și se păstrează de reprezentantul legal al societății comerciale verificate sau de înlocuitorul acestuia.

Registrul unic de control se ține la sediul social și la fiecare sediu secundar pentru care s-au eliberat avize/autorizații și/sau acorduri de funcționare.

Societatea comercială controlată are obligația de a prezenta organelor de control registrul unic de control.

Sanctiunile aplicabile în cazul nerespectării prevederilor legale privind registrul unic de control

Neachiziționarea registrului unic de control în termen de 30 de zile de la înregistrare constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 5.000.000 lei la 10.000.000 lei.

Neprezentarea registrului unic de control la solicitarea organelor de control specializate constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 10.000.000 lei la 20.000.000 lei.